

MIN
PENÉLOPE CRUZ
LUANA GIULIANI
VINCENZO AMATO

EN ÅSTÅENDE MAMMA

EN FILM AV
EMANUELE CRIALESE

REGISSÖREN BÄDDER
RESPIRO, NOUVOMONDO OCH
TERRAFERMA

“Adri tror att hon är dotter till en utomjording”

Min enastående mamma är en otroligt relevant film om identitetssökande, uppväxt och oändlig kärlek

OM FILM- HANDLEDNINGAR

Filmmediet är ett perfekt verktyg för oss att skapa en förståelse för mänskliga beteenden, få en inblick i andra kulturer, få historiska perspektiv och undersöka hur vi kan navigera oss genom etiska vägskäl. Den här handledningen kan användas som ett stöd för lärare som vill undervisa med hjälp av film.

Du kan själv välja vilka delar av materialet som du vill använda under din undervisning. Du kan till exempel fokusera på konstnärliga, samhällliga, sociala eller psykologiska aspekter. Åldersrekommendationen är just en rekommendation och du kan själv avgöra vad som passar just dina elever.

INFÖR VISNINGEN

Förbered gärna dina elever inför visningen med information kring HBTQIA+-frågor eller ge dem i uppgift att själva leta upp information om detta. Ni skulle även kunna diskutera jämställdhet, Italien, 70-talet, kärlek och dysfunktionella familjeförhållanden.

Uppmana eleverna att fundera över språket som används, vad de olika musikstyckena har för betydelse och all kommunikation som är ordlös. Be dem fokusera på att hitta mening i hur filmen är gjord och hur de olika delarna tillsammans skapar en helhet.

HANDLING

Vi befinner oss i 70-talets Rom där familjen Borghetti precis har flyttat in i en av de nybyggda höghusen som erbjuder vackra vyer över staden. Familjen består av föräldrarna Clara och Felice och barnen Adri, Gino och Diana. Clara gör allt för sina barn och det finns en oändlig kärlek mellan dem. Det äldsta barnet Adri är övertygat om att något är fel med hen och spekulerar att hen egentligen är en utomjording då hen som föddes som flicka egentligen vill presentera sig som pojke. I det nya området får Adri möjlighet att utforska detta, speciellt när hen möter arbetardottern Sara där de redan från första mötet fattar tycke för varandra.

Clara och Felices äktenskap är skakigt. Felicie är både verbalt och fysiskt våldsam och har andra kvinnor vid sidan av Clara. Samtidigt som Clara kämpar med deras förhållande behöver hon också hitta sätt att förstå Adri och försöka få hen att känna sig bekväm med sin identitet. Clara förstår till viss del hur det känns att inte passa in då hon själv inte är italienare och försöker hitta sin plats i landet.

FILMEN OCH LÄROPLANEN

Film har förmågan att ge oss inblick i sådant vi inte alltid har egna erfarenheter av. Den kan hjälpa oss att sympatisera med människor med olika bakgrunder och med andra bakgrunder än oss själva. Enligt läroplanen ämnar man att eleven ska få kunskaper om individen och samhället i stort och samspelet mellan dem. Den understryker vikten av att få inblick i andra delar av världen och system som finns.

“Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur individen och samhället påverkar varandra. Därför ska eleverna ges förutsättningar att utveckla kunskaper om sociala, ekonomiska, politiska, rättsliga och mediala förhållanden och strukturer i samhället. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att utveckla förståelse för sina egna och andras levnadsvillkor och hur de kan påverkas av faktorer som kön och socioekonomisk bakgrund.” (Kursplan i ämnet Samhällskunskap för grundskolan)

Adris och Claras situationer kan båda appliceras här kring jämställdhet, mänskliga rättigheter och strukturer i samhället. Även Adris första kärlek Sara kan bli en knutpunkt då de socioekonomiska bakgrunderna skiljer dig.

“Människors identiteter, ekonomiska resurser och möjligheter i samhället och hur dessa kan påverkas av bland annat socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet. Begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.” (Punkt 1, Individer och gemenskaper i kursplan i ämnet Samhällskunskap åk 7-9)

Transfrågan är viktig och Adris perspektiv kan skapa en bra utgångspunkt för utbildning och diskussion om ämnet jämställdhet och mänskliga rättigheter. Regissören Emanuele Crialesi är själv transperson och filmen är till viss del en återberättning av hans erfarenheter. I läroplanen för både grundskolan och gymnasieskolan står det “Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.” och under rubriken “Gymnasieskolans uppdrag” fastställs också att “ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.”

KLASSRUMSTEMAN

Identitet och kön

Under filmen kommer teman om identitet och kön upp på olika sätt. I och med att filmen utspelar sig på 70-talet liknar inte språket de använder om de olika frågorna hur vi idag använder språket. Låt eleverna diskutera nedanstående frågor:

- Hur pratar karaktärerna om Adri?
- Hur skulle det ha sett ut om filmen tog plats i nutid?
- Vilken vikt har språkets utveckling och vårt eget vokabulär när det kommer till inkludering, mänskliga rättigheter och jämställdhet?

Dysfunktionella familjeförhållanden

Filmens porträtterar dysfunktionella familjeförhållanden mellan Felice och Clara samt Felice och barnen.

- Hur porträtteras våldet i relationen mellan Clara och Felice?
- Barnen har olika sätt att hantera situationen, hur beter de sig?
- Vilka maktobalanser kan man identifiera och hur kan det appliceras i nutid?

Klasskillnader

I filmen ser vi flera skillnader mellan familjen Borghetti och Saras familj och samhälle. Be eleverna fundera över de socioekonomiska skillnaderna och diskutera frågorna nedan.

- Vilka skillnader kan ni identifiera?
- Varför är alla så emot att Adri ska umgås med Sara?
- Hur porträtteras familjen Borghetti jämfört med Sara och hennes samhälle?

Musikinslag och metaforer

Under filmens gång får vi se flera musikinslag där Adri drömmer sig bort. Musikinslagen är ett drag som regissören valt som berättande, låt eleverna diskutera olika typer av metaforer och stildrag som kan användas i film.

- Vad försöker filmen säga med dessa inslag?
- På vilka andra sätt kan man använda metaforer i berättande?

Psykisk ohälsa

Under filmen får vi se Claras psykiska tillstånd förändras. I och med att filmen utspelar sig på 70-talet kan hanteringen skilja sig från dagens standard. Be eleverna diskutera.

- Hur hanteras Claras psykiska ohälsa?
- Finns det bättre sätt att hantera situationen?

Slutet

Filmens slutar utan att helt knytas ihop då livet för karaktärerna fortsätter utanför kamerans blick. Be eleverna fundera över följande frågor.

- Hur tror ni att livet ser ut för de olika karaktärerna efter filmen?
- Varför valde regissören att avsluta filmen på det här sättet?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Filmer

Girl

(regi Lukas Dhont)

Den beslutsamma 15-åriga Lara är helt besatt av att bli en professionell ballerina. Hon har sin pappas stöd och vågar därför börja på en ny skola, vilket innebär ännu hårdare arbete för att förverkliga sin dröm. Laras frustration och otålighet blir ännu tydligare när hon märker att hennes kropp inte kan hänga med i de strikta disciplinerna av träningen eftersom hon föddes som pojke.

Little Miss Sunshine

(regi Jonathan Dayton och Valerie Faris)

Sjuåriga Olive ska delta i en skönhetstävling och hela familjen Hoover, inklusive en suicidal morbror och en gammal farfar, packar in sig i en trasig minibuss och beger sig ut på en oförglömlig resa.

Allt om min mamma

(regi Pedro Almodóvar)

Almodovar hyllar inte bara sin mamma, utan kvinnor i allmänhet och skådespelerskor i synnerhet. "Allt om min mamma" kretsar kring en mor som ser sin 17-årige son dö i jakt på sin stora idol; skådespelerska Huma. Genom en rad märkliga händelser blir hon Humas personliga assistent. Filmen fick en Oscar som bästa utländska film 2000.

Böcker

Felix Ever After - Kacen Callender

En prisvinnande bok om identitet, självupptäckande, marginalisering och den första kärleken. Felix är en ung transman som vill uppleva den första kärleken. Samtidigt behöver han hantera anonyma transfobiska meddelanden som utvecklas till olika typer av mobbning.

Ingen skulle få veta - Anna Kansell

En bok om psykisk ohälsa under 70-talet där man får följa en flickas liv med sin sjuka mamma. En sjukdom som alla tystar ner och döljer - både inom familjen och mot omgivningen. Och hur det är att leva i en dysfunktionell familj som låtsas vara fungerande, där yta och konvention betyder allt.

Queera tider: HBTQI då och nu - Edward Summanen

Hur har synen på personer som bryter mot normer kring kön och sexualitet förändrats under historiens gång? Vilken utveckling har skett när det kommer till hbtqi-personers rättigheter i Sverige? Vilka frågor är aktuella just nu? Och vart kan du vända dig om du har frågor om trans eller könsidentitet? Boken tar upp olika aspekter av att vara queer. Frågor får svar, och berättande texter varvas med intervjuer och skildringar av personer som varit betydelsefulla eller på andra sätt gjort avtryck. Det här är en bok som både inspirerar och informerar, såväl som lyfter fram delar av historien som det talas alldeles för lite om.

MIN ENASTÅENDE MAMMA

Regissör: Emanuele Crialesse

Medverkande: Penélope Cruz, Luana Giuliani,
Vincenzo Amato, Patrizio Francioni, Maria Chiara Goretto m fl.

Genre: Drama

Land: Italien, Frankrike

Längd: 97 min

Censur: 7 år

Distribution: Lucky Dogs

Kontakt

Sara Berggren
filmbokning@lucky-dogs.se
Tel: +46 (0)707 514 074
lucky-dogs.se